

Nr 500.

Av herrar **Hallagård** och **Gustafsson** i Lekåsa, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 252, angående anslag till vissa kommunala läroanstalter, privatläroverk m. m.*

Enligt 9 § 7 mom. kungörelsen den 10 december 1937 (nr 999) angående statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor m. m. skall statskontoret eller länsstyrelsen till vederbörande skoldistrikt utan särskild rekvisition i början av januari månad i avräkning på årets rekvisition förskottsvis utbetala 45 procent av det belopp, som på grund av distriktets gjorda rekvisition efter avdrag av pensionsavgifter utbetalts för närmast föregående redovisningsår. I början av därpå följande juli månad skall utanordnas förskottsvis ett lika stort belopp som under närmast föregående januari månad. Har beträffande rekvisition från visst skoldistrikt statskontorets eller länsstyrelsens beslut i avseende på statsbidrag för föregående redovisningsår icke ännu meddelats vid tiden för utanordnandet av förskott till övriga skoldistrikt, skall förskott till ifrågavarande skoldistrikt utbetalas omedelbart efter beslutets meddelande. Förskott, som här avses, skall avrundas vid utbetalningen till närmast lägre hundratal kronor, och skall summan av de i juli och efterföljande januari förskjutna beloppen jämte en procent av desamma avdragas vid den slutliga utanordningen av statsbidraget för redovisningsåret. Slutlig avräkning å skoldistrikt tillkommande statsbidrag skall därefter äga rum i början av nästföljande budgetår.

I anledning av ett av riksdagens år 1936 församlade revisorer gjort uttalande har riksdagen i skrivelse den 25 maj 1937 (nr 311) anfört, bland annat, följande:

»Fråga hade uppkommit, huruvida icke i samband med löneregleringen för folk- och småskollärarpersonalen en omläggning av det hitintills tillämpade utbetalnings sättet av statsbidrag till nämnda personal borde vidtagas. Då enligt löneregleringen i fråga lönerna skulle komma att utbetalas månadsvis i efterskott, syntes det påkallat, att för varje månad avpassad del av statsbidraget även utbetalades månadsvis. Genom en sådan anordning skulle de skäl bortfalla, som föranlett procentavdrag vid den slutliga utbetalningen av statsbidrag för redovisningsåret. Riksdagen funne för sin del detta förslag vara ur flera synpunkter att förorda framför ett av statsrevisorerna framfört förslag om sänkning av procentavdraget. Detsamma syntes lämpligen kunna genomföras ej blott för folk- och småskollärarper-

sonalens vidkommande utan även beträffande övriga lärarkategorier, i fråga om vilka enahanda bestämmelser angående förskottsutbetalningar av statsbidrag gällde. En dylik reform borde emellertid föregås av en närmare utredning. Riksdagen anhölle alltså, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för åstadkommande av en omläggning av det hittills tillämpade utbetalningssättet av statsbidrag till avlönande av lärare vid folk- och småskolor m. fl. läroanstalter.»

I Kungl. Maj:ts proposition nr 252 angående anslag till vissa kommunala läroanstalter, privatläroverk m. m. har departementschefen berört frågan om ett eventuellt borttagande av det s. k. procentavdraget samt därvid anfört, att riksräkenskapsverket jämväl upptagit frågan, huruvida för framtiden vid slutlig utanordning av statsbidrag reduktion borde ske med förutnämnda del (en procent) av de å statsbidraget förskjutna beloppen. Ämbetsverket ansåge för sin del, att sådan reduktion icke borde hädanefter komma till stånd. Ehuru departementschefen fann starka skäl tala för riksräkenskapsverkets uppfattning, ansåge departementschefen dock med hänsyn till den ståndpunkt, som av riksdagen intagits i denna fråga, det lämpligare, att denna fråga vunne sin lösning i samband med en övergång till ett system med utbetalning av statsbidrag till lärarlöner månadsvis. Departementschefen ville därför icke nu framställa förslag om avskaffande av ifrågavarande procentuella avdrag vid slutavräkning å statsbidrag.

Från och med den 1 juli 1939 komma emellertid lönerna åt de kommunalt anställda lärarna att anpassas efter de i civila avlöningsreglementets löneplaner upptagna lönebeloppen. Detta innebär, bland annat, att från och med nästkommande budgetår de nuvarande avlöningsförmånerna dyrtidstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning, vilka löneförmåner hittills förskottsvis utbetalts till skoldistriktet utan att dessa måst vidkännas något procentavdrag å de förskotterade beloppen, skola bortfalla och lönerna i stället ökas med belopp, vilka svara mot dessa löneförmåner samt utgå från respektive anslag till bidrag till avlöning åt vederbörande lärare. Kungl. Maj:ts förslag skulle alltså komma att medföra att skoldistriktet för framtiden komma att få vidkännas procentuellt avdrag jämväl för belopp, som tidigare tillhandahållits dem utan någon räntegottgörelse från distriktets sida. Då den föreslagna anpassningen av de kommunalt anställda lärarnas löner till det civila avlöningsreglementets lönebelopp enligt vår uppfattning icke synes böra föranleda ökade kostnader för skoldistriktet — vilken ökning torde kunna uppskattas till i runt tal 500,000 kronor — och då det s. k. procentuella avdraget överhuvudtaget näppe-ligen kan anses påkallat, därest staten principiellt skall svara för samtliga folkskolväsendets lönekostnader, synes det lämpligt att redan nu besluta, att detta avdrag skall bortfalla. En dylik åtgärd synes utan svårighet kunna vidtagas självständigt utan samband med en omläggning av utbetalningsförfarandet i övrigt och kommer icke att påverka Kungl. Maj:ts i propo-

sitionen gjorda beräkningar av medelsbehovet för nästkommande budgetår under de anslag vilka skulle beröras av den föreslagna ändringen, när den föreslagna bestämmelsen synes böra tillämpas först i fråga om de förskott, vilka utbetalas under budgetåret 1939/40 och slutredovisas under budgetåret 1940/41.

På grund av vad sålunda anförts, få undertecknade föreslå,

att riksdagen måtte besluta, att vad i gällande författningar om utbetalning av statsbidrag till löner åt lärare vid folkskolor m. fl. kommunala läroanstalter finnes stadgat om verkställande av avdrag vid slutlig redovisning av statsbidrag för redovisningsåret av en procent av de förskjutna beloppen skall upphöra att gälla beträffande de belopp, vilka från och med budgetåret 1939/40 förskottsvis utbetalas till skoldistriktet.

Stockholm den 22 april 1939.

Gustav Hallagård.

Aron Gustafsson,
Lekåsa.